

ZAČÍT SPOLU

Jiří Langer, Jakub Kříž

LS 2012/13

KVV PDF MUNI

Co je začít spolu?

- Step by Step - je otevřený metodický model nabízející učitelům a školám konkrétní postupy, jak realizovat požadavky a cíle Rámcového vzdělávacího programu pro ZV i MŠ
- Otevřený didaktický systém
- Umožňuje každé škole, každému učiteli přizpůsobit si jeho konkrétní podobu kultuře, zvykům a tradicím dané země, jejímu vzdělávacímu systému i potřebám konkrétních dětí
- Začít spolu představuje pedagogický přístup, který v sobě spojuje moderní poznatky pedagogické a psychologické vědy spolu s osvědčenými vzdělávacími postupy (konstruktivismus, učení Komenského, Montessoriové, poznatky o učení obsažené v dílech Piageta, Vygotského, Eriksona, Gardnera...)

Co je začít spolu?

- Klade důraz na individuální přístup k dítěti, partnerství rodiny, školy a širší společnosti v oblasti výchovy a vzdělávání
- Prosazuje a umožňuje inkluzi dětí se speciálními potřebami (dětí nadprůměrně nadaných, dětí s vývojovými poruchami, dětí s postižením, velmi se osvědčuje u dětí z různých etnických menšin)
- Využívá projektového učení, integrovanou tématickou výuku a podnětné prostředí ve třídě
- Již od MŠ se úspěšně pracuje se sebehodnocením (portfolio a individuální vzdělávací program)

Elementy Začít spolu

- individualizace
- integrované učení hrou a činnostmi
- plánování a pozorování
- centra aktivit ve třídě
- aktivní účast rodin jako partnerů
- integrace a inkluze dětí s individuálními i etnickými speciálními potřebami
- multikulturní a protipředsudkové vzdělávání

Vznik a ZaS v ČR

- Původní program Step by step se začal vytvářet v 90. letech v USA na základě nových poznatků o lidském mozku a procesu učení i z praxe mnoha škol (viditelná je inspirace školou C. Freineta)
- V České republice byl tento program přizpůsoben specifickým podmínkám našeho vzdělávacího systému a pod názvem **Začít spolu (ZaS)** byl nabídnut jako vzdělávací alternativa školám, které o jeho realizaci projeví zájem
- U nás je program realizován s finanční podporou Sorosovy nadace jako součást Projektu podpory vzdělávání Open Society Fund Praha pod názvem „Začít spolu“ a to od roku 1994 v mateřských školách a od roku 1996 i na prvním stupni základních škol
- Ve školním roce 96/97 to bylo prvních 5 základních škol, v současnosti je jich zřejmě kolem padesáti

System

- Program má propracovaný **system** modulů **vzdělávání**
- Cílem a posláním Step by Step ČR, o.s je seznámit pedagogy s novými moderními trendy v rámci vzdělávacího procesu, podpořit jejich profesní a osobnostní růst, rozvíjet jejich kreativitu a týmovou spolupráci a aktivní spolupráci s rodiči dětí
- Všechny kurzy jsou akreditované MŠMT, a po ukončení kurzu obdrží účastníci certifikát; č.akreditace: 7726/2008-25-185.
- Kvalita tohoto programu je definována **Mezinárodními ISSA standardy kvality pedagogické práce** .

Mezinárodní ISSA standardy

- Tyto Standardy splňují požadavky na kvalitu vzdělávání v zemích EU
- V podstatě popisují klíčové kompetence učitele
- SbS ČR, o.s. je držitelem licence a práv na šíření a rozvoj vzdělávacího programu Začít spolu v České republice a vlastní autorizaci Mezinárodních ISSA standardů kvality pedagogické práce v ČR od mezinárodní asociace Step by Step ISSA International Step by Step Association (dále jen ISSA), které je členem
- V současné době pracuje v programu přes 700 učitelů z nejrůznějších typů škol

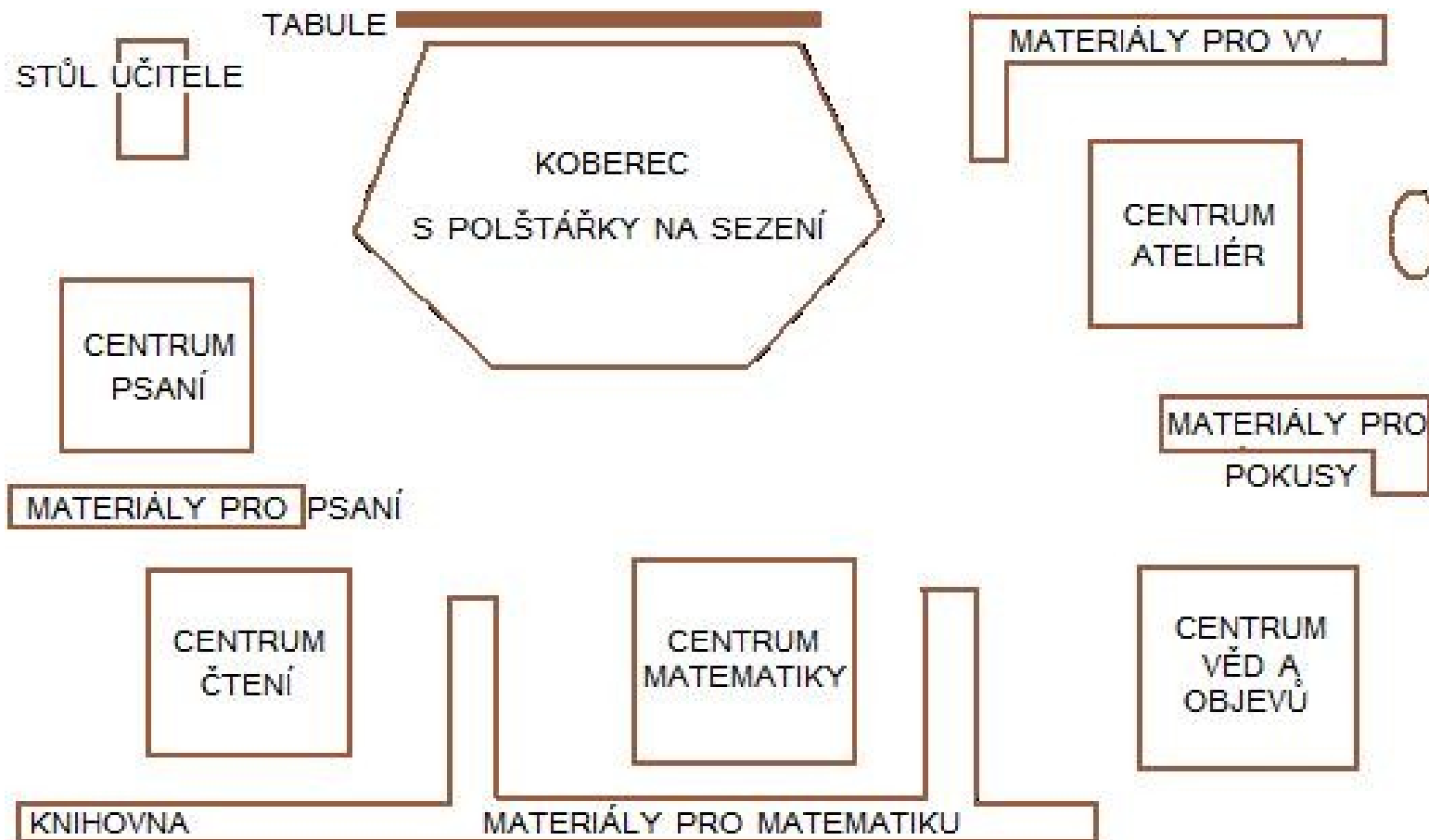
Vzdělávání

- Připravuje se také **vydání kurikula** vzdělávacího programu Začít spolu
- Na přípravě se podílí učitelé a lektoři programu Začít spolu, kteří mají s programem dlouhodobé zkušenosti, v úzké spolupráci s pedagogy z pedagogických fakult v Hradci Králové, Plzni a Ostravě, kteří tento program začleňují do své výuky na VŠ
- V poslední době se také prohloubila **spolupráce s programem Kritického myšlení** nejen ve smyslu společných prezentací a vzájemných návštěv vzdělávacích akcí, ale také plánovaným projektem, jímž by měl být „**Nápadník**”

Den ve třídě ZaS

- První dvě vyučovací hodiny
- Den začíná povídáním v kruhu (na koberci), ve kterém si děti vzájemně sdělí své nové zážitky či pocity a seznámí se s plány na nový den
- Následuje obvykle matematika či čeština, podoba výuky záleží na každém učiteli, ale obecně by děti měly být co nejaktivněji zapojeny (hry, diskuse, zajímavé úkoly, práce v různě velkých skupinách...)

Rozložení třídy

Rozložení třídy

Den ve třídě ZaS

- Učivo ve všech centrech se vztahuje vždy po určitou dobu (např. týden) k jednomu tématu a je vybíráno tak, aby se naplňovaly požadavky školního vzdělávacího programu
- Každé dítě si vybírá do kterého centra který den půjde, ale během týdne musí vystřídat všechna centra
- V každém centru děti plní zadané úkoly – některé samostatně, jiné skupinově, svým tempem i vlastním způsobem
- Pokud jsou některé děti dříve hotovy, mohou plnit náročnější dobrovolné úkoly navíc, pomáhat ostatním nebo si najít libovolnou jinou činnost (např. čtení)

Den ve třídě ZaS

- Hotové práce si děti nejprve samy hodnotí, poté je dávají zhodnotit učiteli nebo hodnotí všichni společně, a nakonec je zařadí do své složky (tzv. portfolia), kde se postupně hromadí práce během celého pololetí (roku) a rodič či učitel se mohou kdykoli podívat na pokroky dítěte
- Pro práci v centrech bývá ve třídě ještě asistent, který se věnuje dětem stejně jako učitel – to však záleží na možnostech školy (někdy se může jednat o vychovatelky z družiny nebo studenty ze spolupracující pedagogické fakulty)

Školy v ČR

- Program Začít spolu (ZaS) má v současné době :
 - **61 mateřských škol**
 - **44 základních škol**
 - **25 tréninkových center (TC) MŠ a ZŠ**
- Tato centra nabízejí a poskytují další vzdělávání učitelů, vedou replikační školy, spolupracují se SŠ a VŠ, umožňují **praxi studentům** ve svých třídách, mají i **širokou lektorskou základnu** (68 proškolených lektorů) a akreditovanou nabídku vzdělávacích modulů ZaS

Příklady škol v Jihomoravském kraji

ZŠ a MŠ Pramínek	Heyrovského 13	Brno- Bystrc 635 00	www.praminek.cz
ZŠ a MŠ Nám. 28. října	Nám. 28. října 22	Brno- střed 635 00	www.osmec.cz
ZŠ Vejrostova	Vejrostova 1	Brno. Bystrc 635 00	www.vejrostova.cz
ZŠ Doubravník	Doubravník 319	Doubravník 592 61	
ZŠ a MŠ Hrádek	Hrádek 53	Hrádek u Znojma 671 27	
MŠ nám. 28. října	nám. 28. října 22	Brno- střed 635 00	www.osmec.cz
MŠ Pramínek	Heyrovského 13	Brno - Bystrc 635 00	www.praminek.cz
MŠ Hochmanova	Hochmanova 25	Brno- Líšeň 628 00	
MŠ Měříčkova	Měříčkova 46	Brno 621 00	
MŠ Prušánecká	Prušánecká 8	Brno 628 00	
MŠ Sluníčko	Strnadova 13	Brno 628 00	
MŠ Horova	Horova 960	Tišnov 666 01	

Výsledky

- **Co nového v Začít spolu?**

„Výsledky ukazují, že jsou naplňovány cíle, které si program Začít spolu klade především ve schopnosti dětí samostatně kriticky myslet a kreativně řešit problémy. Děti v programu ZaS jsou podle tohoto výzkumu také samostatnější, neobávají se selhání, neřídí se na prvním místě tím, co se společensky uznává, ale konají více za sebe. Tento výzkum bude ukončen v září tohoto roku a výsledky budou zveřejněné v pedagogickém tisku.“¹⁾

Pro ZaS zpracovala Věra Krejčová

¹⁾ *KritickeMysleni.cz: Reading & Writing for Critical Thinking* [online]. 2001 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: http://www.kritickemysleni.cz/klisty.php?co=klisty4_stepbystep

Začít spolu v praxi

- Chceme mluvit s dětmi, a ne k dětem
 - ZŠ a MŠ , Praha 6, nám. Svobody 2
 - <http://www.youtube.com/watch?v=jE9JGsOUyoQ>
- ZŠ Petřiny sever
 - <http://www.youtube.com/watch?v=smpbm0CM5Us>

Použité zdroje:

- *Step by Step ČR, o.s.: Step by Step Česká republika* [online]. 1999 [2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.sbscr.cz/>
- *Alternativní školy: Povídání o alternativních školách a školství* [online]. 2001 [2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.alternativniskoly.cz/zacit-spolu/zacit-spolu/>
- *KritickeMysleni.cz: Reading & Writing for Critical Thinking* [online]. 2001 [2013-03-25]. Dostupné z: http://www.kritickemysleni.cz/klisty.php?co=klisty4_stepby_step/
- *Začít spolu: Občanské sdružení* [online]. 2010 [2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.zacit-spolu.cz/>
- *YouTube: Broadcast Yourself* [online]. 2006 [2013-03-25]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/>